Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

'Çok yıllık bitkilerde Temmuz ayında yapılan agroteknik faaliyetler'

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 05.07.2026 | **Sayı** 7/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2439?lang=tr

Temmuz ayında güneşli ve sıcak hava hakim olacak, zaman zaman kısa süreli dengesizlikler ve gök gürültülü sağanak yağışlarla kesintiye uğrayacak. Yağışlar dengesiz dağılacak – birçok yerde uzun süre yağış görülmeyecek, diğer bölgelerde ise yerel fırtınalar kısa sürede önemli miktarda yağış bırakabilir. Güncel atmosferik sinyaller, Temmuz ayının iklim normallerinin biraz üzerinde sıcaklıklara sahip olma potansiyeli taşıdığını, özellikle ayın ikinci yarısında bu durumun belirginleşeceğini göstermektedir.

Ayın ilk on günü boyunca, Temmuz'un ilk günlerinde ülkeden geçen soğuk bir atmosfer cephesinin neden olduğu dengesiz ve hafif serin hava dönemi beklenmektedir. Bulgaristan'ın büyük bölümünde gök gürültülü sağanak yağışlar, yağış ve dolu görülecek, kuzeybatı rüzgarı kuvvetlenecek. 5-7 Temmuz'dan sonra atmosfer stabilize olacak, daha fazla güneşli saat hakim olacak ve sıcaklıklar kademeli olarak yükselecek. Minimum sıcaklıklar 15 ile 20 °C arasında olacak, gündüz sıcaklıkları 30 °C – 35 °C'ye ulaşacak, Tuna Ovası ve Yukarı Trakya Ovası'nın en sıcak bölgelerinde 36 °C civarı değerlerin görülmesi de dışlanmamaktadır.

Ayın ortasında, daha uzun süreli bir sıcak dönemin oluşma olasılığı artar. Maksimum değerler 33 °C ile 38 °C arasında olacak, Kuzey Bulgaristan'ın bazı bölgelerinde ve Trakya Ovası'nda geçici olarak 39 °C'ye ulaşabilir.

Hakim güneşli havaya rağmen, dönemin sonlarına doğru, batı bölgelerde ve dağlarda kısa süreli gök gürültülü sağanak yağışlara neden olabilecek zayıf bir atmosferik bozukluğun geçişi dışlanmamaktadır. Bu yağışlar yerel olacak, ancak bazı yerlerde şiddetli olabilir ve kuvvetli rüzgar gusts ve dolu eşlik edebilir.

Ayın son on günü tipik yaz karakterini koruyacak. Uzun güneşli dönemler beklenmekte olup, yağış olasılığı en düşük Doğu Bulgaristan'da ve Karadeniz kıyısında olacaktır. Batı ve dağlık bölgelerde, öğleden sonra kümülonimbus bulutlarının oluşumu için koşullar olacak, ancak yağışlar çoğunlukla yerel kalacak. Minimum sıcaklıklar 17 °C ile 22 °C arasında olacak, maksimum sıcaklıklar 32 °C – 37 °C'ye

ulaşacak, ülkenin en sıcak bölgelerinde bazı günlerde 39 °C – 40 °C civarı sıcaklıkların görülmesi de dışlanmamaktadır.

Meyve fidanlıklarında

Tohum yatakları, mümkün olan en yüksek oranda standart anaç materyali sağlamak için düzenli olarak sulanır ve işlenir. Ana bitki plantasyonları sulanır ve gerekirse boğaz doldurulur.

Göz aşısı yapılmış bitkilerin iyi gelişimi için koşulları sağlamak amacıyla, ikinci yıl fidanlığında gerektiğinde sürgün temizliği yapılır. Özellikle armutlar düzenli olarak işlenir ve sulanır.

Birinci yıl fidanlığında, anaçların aşılanması başlar. Göz aşısı tutmamış anaçlara yeniden göz aşısı yapılır. Göz aşısından yaklaşık iki hafta sonra bağlar kontrol edilir. Kesmeye başlayanlar gevşetilir.

Meyve bahçelerinde

Palmet formasyonu sırasında iskelet dalların bükülmesi çalışmaları devam eder.

Sulama yoluyla, toprak nemi tarla kapasitesinin (TK) %70'inin üzerinde tutulur.

Diskli tırmık, kültivatör, rotovatör ve ofset bölümlü rotovatör ile sıra araları ve sıralardaki toprak yüzeyi, bitkiler arasındaki alan çimlendirilmemişse, işlenmiş durumda ve yabancı otlardan arındırılmış halde tutulur.

Kiraz ve vişne hasadı çalışmaları devam eder.

Kayısı ve şeftalilerin yoğun hasadı başlar.

Çilek plantasyonlarında

Yeni kurulmuş çilek plantasyonlarının, özellikle Haziran ayında dikilenlerin sulanmasına özen gösterilmeye devam edilir.

Meyve hasadının tamamlandığı alçak ve sıcak bölgelerde, saman toplanır, kaldırılır ve yakılır.

Yüksek ve serin bölgelerde meyve hasadı devam eder.

Saman kaldırıldıktan sonra, plantasyonlar daha önce dekara 10-12 kg amonyum nitrat veya aynı konsantrasyonda başka bir azotlu gübre ile gübrelenmiş olarak sulanır ve işlenir.

Dikim materyali üretilecek ana bitki plantasyonları sulanır, dekara 15-20 kg amonyum nitrat ile gübrelenir ve çapalanır. Dikim materyali alınmayan plantasyonlardaki kollar (stolonlar) kesilir.

Çilek plantasyonları için yeni alanlar belirlenir ve açık alanda sonbahar dikimi için hazırlanır. Derin işlemeden önce, alan dekara 2-4 ton çiftlik gübresi, 60-80 kg süperfosfat ve 20-30 kg potasyum sülfat ile gübrelenir.

Ahududu plantasyonlarında

Yeni plantasyonların sulanması ve işlenmesi için bakım çalışmaları devam eder.

Meyve veren plantasyonlar sulanır ve işlenir. Sulama normu dekara 50-60 dm^3'tür.

Meyvelerin yoğun hasadı yapılır.

Ana ahududu plantasyonlarına – sulama ve işleme – azami miktarda dikim materyali (sürgün) sağlamak için özen gösterilir.

Plantasyonlar kontrol edilir, diğer çeşitlerin karışımları temizlenir ve yaşlı meyve vermiş kamışlar kesilir, toplanır ve yakılır.

Siyah frenk üzümü plantasyonlarında

Köklendirme yataklarının bakımı devam eder. Toprak sulanır ve işlenir. Genç ve meyve veren plantasyonlarda yabancı ot oluşumuna izin verilmez. Plantasyonlar azotlu gübre ile gübrelenir (yıllık normun 1/3'ü).

Meyvelerin yoğun hasadı yapılır. Hasat sırasında, diğer çeşitlerin karışımları daha sonra sökülmek üzere işaretlenir, ayrıca hastalıklı ve zayıf bitkiler de işaretlenir. Hasattan sonra kırık, az gelişmiş ve fazla sürgünler çıkarılır.

Diğer ürünlerin bulunduğu plantasyonlarda

Çelik almak için istenen incir çeşitleri ve formları işaretlenir.

Kivi, defne, aronya, deniz iğdesi ve nar'dan yapay sisli serada köklendirme için çelikler alınır.

Çelikler hazırlanır ve 5 saniye süreyle indol bütirik asit çözeltisi ile muamele edilir. Yapay sisli seralarda, iki kısım perlit ve bir kısım turbadan oluşan bir substratta işlenirler.

Kafkas hurması anaçlarının hurma ile ve kivi fidanlarının kültür çeşitleri ile aşılanması başlar.

Kivi asmalarının tel kafese bağlanması devam eder. Kivilerde yaz budaması yapılır.

Hünnap ve antep fıstığı göz aşısı yapılır ve incir meyveleri hasat edilir.

Ayın sonlarına doğru, deniz iğdesi ve aronya meyvelerinin hasadı başlar.

Bağlarda

Temmuz ayında sıcaklık önemli ölçüde artar ve asmanın su ihtiyacı, yoğun terleme ve yoğun tane büyümesi nedeniyle artar.

Bu durum, toprak işleme ve ihtiyaç duyulan yerlerde sulamanın zamanında ve kaliteli yapılmasına özel dikkat gösterilmesini gerektirir. Sulama zamanı, kök bölgesindeki toprak nemine göre belirlenir; bu nem tarla kapasitesinin (TK) %70-75'inin altına düşmemelidir.

Sulama zamanı, asmalardaki bazı dış belirtilere göre de belirlenebilir: büyümenin durması ve sürgün uçlarının dikleşmesi, en alt yaprakların erken sararması ve kenarlarının yanması gibi. Bağlar için sulama normu metrekare başına 50 ila 100 litredir.

Temmuz ayında meyve veren bağlarda yapılacak en önemli yeşil işlemler, koltuk sürgünlerinin alınması (koltuklama) ve sürgün uçlarının kesilmesidir (uç alma).

Koltuklama, ana sürgünün boğumlarındaki yaz gözlerinden büyüyen koltuk sürgünlerinin tamamen veya kısmen çıkarılmasından oluşur. Bu işlem, yoğun

gölgelenme ve hastalık ile zararlıların gelişimi için koşulların oluştuğu sofralık üzüm çeşitleri ve kuvvetli gelişen bağlar için zorunludur. Koltuklamayı, koltuk sürgününün tabanından 4-5 yaprak bırakarak yapmak en doğrusudur. Kuvvetli gelişen çeşitlerde, özellikle pergola terbiye sistemlerinde, bazı durumlarda üzüm salkımlarının gölgelenmesini önlemek için koltuk sürgünlerinin bir kısmını tamamen çıkarmak faydalıdır.

Uç alma, sürgünün büyüyen ucunun 5-8 az gelişmiş yaprakla birlikte çıkarılmasını içerir. Şaraplık ve sofralık üzüm çeşitleri için, sürgünlerin büyümesi yavaşladıktan sonra yapılır. Yüksek gövdeli terbiye edilmiş bağlar ve zayıf ile orta derecede gelişen pergola asmaları uç almaya tabi tutulmaz. Bu uygulama, orta gövdeli veya toprağa yakın terbiye edilmiş kuvvetli gelişen bağlar için gereklidir. Uç almadan sonra, sofralık üzüm çeşitlerinin sürgünlerinde salkımın üzerinde en az 12-15 yaprak, şaraplık çeşitlerde ise 10-12 yaprak kalması zorunludur.

Ana asma plantasyonlarında bir sonraki koltuklama ve yeşil sürgünlerin bağlanması da yapılır. Köklendirme yataklarında toprak işlenir ve yabancı ot kontrolü yapılır. Sulama ve gübreleme uygulanır.

,